

UCHWAŁA Nr 99 RADY MINISTRÓW

z dnia 18 marca 1960 r.

w sprawie zasad i trybu ustalania cen fabrycznych, cen rozliczeniowych i cen porównywalnych w przemyśle uspołecznionym oraz ich stosowania.

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 3 czerwca 1953 r. o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych (Dz. U. Nr 31, poz. 122) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Uchwała określa zasady i tryb ustalania na lata 1961—1965 i stosowania w tym okresie w przemyśle państwowym i spółdzielczym:

- cen fabrycznych,
- cen rozliczeniowych oraz
- cen porównywalnych.

§ 2. 1. Cena fabryczna artykułu odpowiada przeciętnym (średnio ważonym) kosztom własnym jego produkcji, powiększonym o zysk.

2. Ceny fabryczne stosuje się przy obliczaniu podatku obrotowego, przy rozliczeniach z budżetem, przy rozliczeniach z centralami handlu zagranicznego w zakresie artykułów przeznaczonych na eksport oraz przy ustalaniu zysku.

§ 3. 1. Cena rozliczeniowa artykułu odpowiada kosztom własnym jego produkcji w określonym przedsiębiorstwie, powiększonym o zysk.

2. Ceny rozliczeniowe stosuje się przy rozliczeniach ze zjednoczeniem przemysłu (jednostka równorzędna lub centrala zbytu).

§ 4. Cena porównywalna artykułu jest to jego cena fabryczna z określonej daty, która stanowi podstawę do wartościowego porównania wielkości produkcji z różnych okresów czasu.

§ 5. Odrębne przepisy regulują stosowanie cen fabrycznych, rozliczeniowych i porównywalnych w planowaniu i sprawozdawczości.

§ 6. Przepisy dotyczące cen artykułów stosuje się odpowiednio do cen usług przemysłowych.

§ 7. Ilekroć w uchwale jest mowa o cenach zbytu, należy przez to rozumieć ceny sprzedaży artykułów przez zakłady wytwórcze, ustalone przez właściwe organy w trybie określonym w odrębnych przepisach.

Rozdział II.

Zasady ustalania cen fabrycznych w przemyśle objętym planowaniem centralnym.

§ 8. 1. Cenę fabryczną artykułu (§ 2 ust. 1) ustala się na poziomie średnich kosztów własnych jego produkcji w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniu, które jest głównym producentem tego artykułu, powiększonych o zysk określony dla artykułów produkowanych przez przedsiębiorstwa zgrupowane w tym zjednoczeniu.

2. Na wniosek właściwego ministra Państwowa Komisja Cen w porozumieniu z Ministrem Finansów może zezwolić na ustalenie ceny fabrycznej artykułu na poziomie średnich kosztów własnych jego produkcji w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniu, które nie jest głównym producentem danego artykułu.

3. W zależności od specyfiki produkcji i znaczenia poszczególnych składników kosztów własnych w całości kosztów produkcji danego artykułu zysk, o którym mowa w ust. 1, może być ustalony w procencie całości kosztów produkcji albo tylko kosztów przerobu lub wartości robocizny bezpośredniej, albo w procencie ceny zbytu.

§ 9. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Ministrem Finansów i Prezesem Państwowej Komisji Cen ustali na wniosek zainteresowanych ministrów podstawę obliczenia zysku, wysokość procentowej jego stawki i dopuszczalną górną granicę zysku, z tym

że w zakresie artykułów nie opodatkowanych podatkiem obrotowym ustalenia te powinny być oparte na ogólnych założeniach przyjętych przy ustalaniu cen zbytu na te artykuły.

§ 10. 1. Ceny fabrycznej nie ustala się dla artykułów, których ceny zbytu ulegają zmianie na podstawie uchwały nr 497 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. w sprawie zmiany cen zbytu artykułów zaopatrzeniowych i inwestycyjnych oraz taryf przewozowych. Za cenę fabryczną tych artykułów przyjmuje się cenę zbytu.

2. Jeżeli w wykonaniu uchwały nr 497 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1959 r. nowe ceny zbytu ustalone zostały poniżej kosztów własnych produkcji danych artykułów lub na poziomie powodującym powstanie zysku wyższego od ustalonej górnej granicy zysku (§ 9), ceny fabryczne ustala się stosownie do przepisów § 8. Wykaz tych artykułów ustali Prezes Państwowej Komisji Cen.

3. Na artykuły nie objęte ust. 1 i 2 ceny fabryczne ustala się zgodnie z zasadami podanymi w § 8.

§ 11. 1. Dla ustalenia cen fabrycznych artykułów opodatkowanych podatkiem obrotowym w stawkach procentowych Minister Finansów na wniosek zainteresowanego ministra zgłoszony w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Cen dokona w trybie określonym w obowiązujących przepisach zmian procentowych stawek podatku obrotowego w celu dostosowania ich do zmienionych kosztów własnych produkcji tych artykułów.

2. Ceną fabryczną artykułów określonych w ust. 1 jest cena zbytu pomniejszona o kwotę wynikającą z zastosowania ustalonej procentowej stawki podatku obrotowego.

§ 12. 1. Zjednoczenia produkujące artykuły, których ceny fabryczne są wyższe od obowiązujących cen zbytu, powinny w uzasadnionych przypadkach otrzymać dotację przedmiotową.

2. Tryb udzielania dotacji, o której mowa w ust. 1, określili Minister Finansów na wniosek zainteresowanego ministra.

§ 13. 1. Ceny fabryczne, o których mowa w §§ 9—12, ustala właściwi ministrowie i przedstawia katalogi tych cen do rejestracji w Państwowej Komisji Cen do dnia 15 kwietnia 1960 r.

2. Państwowa Komisja Cen może odmówić rejestracji cen fabrycznych, ustalonych przez właściwych ministrów, jeżeli stwierdzona zostanie niezgodność tych cen z zasadami określonymi w niniejszej uchwale.

3. Tryb i sposób opracowania i wydania katalogów cen fabrycznych oraz ich aktualizowania ustali Prezes Państwowej Komisji Cen w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 14. Państwowa Komisja Cen może w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami i Ministrem Finansów powoływać międzyresortowe zespoły do:

- 1) koordynowania i nadzorowania prac prowadzonych przez właściwe ministerstwa w zakresie katalogów cen fabrycznych oraz opiniowania cen fabrycznych objętych tymi katalogami (§ 13),
- 2) opiniowania cen fabrycznych, o których mowa w § 15 i § 16 ust. 2.

§ 15. 1. Ceny fabryczne artykułów nowych, których produkcja zostanie podjęta po dniu 1 lipca 1960 r. (nowo pro-

dukowane artykuły), ustala się na podstawie planowanych kosztów własnych przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu, które jest głównym producentem danych artykułów, z doliczeniem zysku w sposób i w wysokości przyjętej dla danej grupy artykułów.

2. Jeżeli nowo produkowany artykuł wchodzi w skład grupy artykułów opodatkowanych stawką procentową, jego cenę fabryczną ustala się przez odjęcie od ceny zbytu kwoty wynikającej z zastosowania odpowiedniej stawki procentowej.

§ 16. 1. Cenę fabryczną nowo produkowanego artykułu ustala Państwowa Komisja Cen w porozumieniu z Ministerstwem Finansów na wniosek ministra, któremu podlegają przedsiębiorstwa produkujące dany artykuł.

2. Państwowa Komisja Cen może przekazać ministrom uprawnienia do ustalania cen fabrycznych nowo produkowanych artykułów i ustalić w porozumieniu z Ministrem Finansów wytyczne w sprawie ustalania tych cen.

3. Państwowa Komisja Cen w porozumieniu z Ministerstwem Finansów określi w terminie do dnia 30 czerwca 1960 r. zakres i tryb kontroli prawidłowości ustalania cen fabrycznych na nowo produkowane artykuły.

§ 17. 1. Ceny fabryczne mogą być korygowane w 1960 r. tylko w razie ujawnienia błędów w kalkulacji o istotnym znaczeniu.

2. Po dniu 1 stycznia 1961 r. ceny fabryczne mogą ulec zmianie raz do roku, jeżeli zysk na danym wyrobie przekroczy w sposób istotny i trwały górną granicę ustaloną zgodnie z § 9 albo jeżeli na skutek urzędowych zmian cen podstawowych artykułów zaopatrzeniowych, taryf przewozowych, stawek płac, stawek amortyzacyjnych, koszt własny produkcji danego artykułu będzie wyższy od obowiązującej ceny fabrycznej lub gdy zmiany te powodują istotne zmniejszenie określonego zysku.

3. Ceny fabryczne o zmiennym poziomie kosztów własnych w poszczególnych okresach roku na skutek sezonowych wahań cen surowców mogą ulegać zmianie w razie zmiany cen tych surowców.

§ 18. 1. W razie dokonania zmiany ceny fabrycznej może być w uzasadnionych przypadkach obniżona lub podwyższona przez właściwy organ cena zbytu do poziomu nowej ceny fabrycznej.

2. Jeżeli cena zbytu nie ulegnie zmianie, można w razie obniżki ceny fabrycznej wprowadzić lub zwiększyć obciążenie podatkiem obrotowym albo zmniejszyć dotację przedmiotową, a w razie zwyżki ceny fabrycznej — zmniejszyć lub znieść obciążenie podatkiem obrotowym albo zwiększyć dotację.

§ 19. Zobowiązuje się Państwową Komisję Cen do prowadzenia rejestru cen fabrycznych artykułów produkowanych przez przemysł państwowy objęty planowaniem centralnym.

Rozdział III.

Zasady ustalania cen rozliczeniowych oraz stosowania systemu wyrównawczego cen w przemyśle objętym planowaniem centralnym.

§ 20. 1. Ceny rozliczeniowe (§ 3) mogą być stosowane w przypadkach, gdy różnice obiektywnych warunków pro-

dukcji (poziom techniczny urządzeń produkcyjnych, warunki geologiczne itp.) powodują, że w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniu występuje znaczna i trwała rozpiętość kosztów własnych produkcji określonych artykułów.

2. Wprowadzenie cen rozliczeniowych wymaga uruchomienia w zjednoczeniu lub w centrali zbytu rachunku wyrównawczego różnic cen, zwanego dalej w skróceniu „systemem wyrównawczym cen”.

3. Systemem wyrównawczym cen mogą być objęte przedsiębiorstwa nie zgrupowane w zjednoczeniu.

4. Systemem wyrównawczym cen mogą być objęte wszystkie lub niektóre artykuły.

5. Decyzję o wprowadzeniu systemu wyrównawczego cen wydaje minister, któremu podlega zjednoczenie (centrala zbytu), w porozumieniu z Ministrem Finansów, a w przypadku określonym w ust. 3 — ponadto z ministrem, któremu podlegają przedsiębiorstwa, które mogą być objęte systemem wyrównawczym cen.

§ 21. 1. System wyrównawczy cen ma na celu:

- 1) obniżenie średnich kosztów własnych produkowanych artykułów, np. przez lokalizowanie produkcji tych artykułów w przedsiębiorstwach, w których produkcja jest tańsza,
- 2) zapewnienie właściwego asortymentu produkcji, gdy różnicowanie rentowności przy istniejącym układzie cen poszczególnych asortymentów temu przeciwdziała,
- 3) zwiększenie produkcji w przedsiębiorstwach o obiektywnie gorszych warunkach produkcji — w przypadkach gdy to jest konieczne.

2. Dofinansowywanie w ramach systemu wyrównawczego cen powinno być dokonywane tylko do wysokości ekonomicznie uzasadnionej i może być uzależnione od podjęcia środków mających na celu zmniejszenie jednostkowych kosztów produkcji (np. dokonanie modernizacji urządzeń produkcyjnych).

§ 22. 1. Ceny rozliczeniowe ustalają właściwi ministrowie. Ministrowie mogą przekazać te uprawnienia kierownikom zjednoczeń.

2. Rejestr ustalonych cen rozliczeniowych prowadzi zjednoczenie.

§ 23. Stosowanie ceny rozliczeniowej wyższej od ceny fabrycznej danego artykułu może być ograniczone do określonej ilościowo lub czasowo produkcji tego artykułu.

§ 24. 1. Ceny rozliczeniowe artykułów ustala się na poziomie kosztów własnych ich produkcji, powiększonych o zysk (§ 8 ust. 3).

2. Kwota zysku na jednostce produkcji w przedsiębiorstwach o wysokich kosztach własnych produkcji nie powinna być wyższa od kwoty tego zysku w przedsiębiorstwach o niskich kosztach własnych produkcji.

3. Jeżeli różnice kosztów własnych produkcji w sposób trwały wynikają z obiektywnych warunków produkcji (np. warunków geologicznych), można zastosować wyższą kwotę zysku niż określona w ust. 2.

§ 25. 1. W ramach systemu wyrównawczego cen przedsiębiorstwa otrzymują od zjednoczenia (centrali zbytu) dopłaty wyrównujące różnicę pomiędzy ustaloną ceną rozliczeniową a niższą od niej ceną fabryczną.

2. Różnicę między ceną fabryczną a niższą od niej ceną rozliczeniową przedsiębiorstwa wpłacają na rachunek wyrównawczy cen zjednoczenia (centrali zbytu).

§ 26. Ceny rozliczeniowe nowo produkowanych artykułów ustala się zgodnie z zasadami określonymi w § 24 w oparciu o planowane koszty własne tych artykułów.

§ 27. Minister Finansów określi związane ze stosowaniem cen rozliczeniowych zasady rozliczeń zjednoczeń z budżetem, jak również szczegółowy tryb tych rozliczeń.

Rozdział IV.

Zasady ustalania cen porównywalnych w przemyśle objętym planowaniem centralnym.

§ 28. 1. Cenami porównywalnymi (§ 4) na lata 1961—1965 będą ceny fabryczne obowiązujące w dniu 1 lipca 1960 r. w zjednoczeniu będącym głównym producentem danego artykułu oraz ceny nowo produkowanych artykułów, ustalone zgodnie z zasadami określonymi w § 15 z uwzględnieniem przepisów § 29.

2. Główny Urząd Statystyczny po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów może na wniosek zainteresowanego ministra wyrazić zgodę na opracowanie grupowych cen porównywalnych opartych na cenach fabrycznych obowiązujących w dniu 1 lipca 1960 r.

§ 29. 1. Ceny porównywalne nowo produkowanych artykułów ustala się w wysokości wynikającej z przemnożenia ceny fabrycznej tego artykułu przez współczynnik wyrażający stosunek ceny porównywalnej najbardziej zbliżonego artykułu do obowiązującej ceny fabrycznej tego artykułu.

2. W razie niemożności porównania nowo produkowanego artykułu z innymi artykułami cenę porównywalną tego artykułu ustala się na podstawie planowanego kosztu własnego, skorygowanego o współczynnik odpowiadający zmianom cen zbytu podstawowych artykułów zaopatrzeniowych, usług i taryf przewozowych, stawek amortyzacyjnych i stawek płać w stosunku do 1 lipca 1960 r. z dodaniem zysku. Współczynniki te ustalane są przez ministerstwa sprawujące nadzór nad działalnością przedsiębiorstw wytwarzających nowe artykuły.

3. W razie braku współczynników, o których mowa w ust. 2, cenę porównywalną należy ustalić w oparciu o współczynnik wyrażający stosunek wartości produkcji danej grupy artykułów w cenach fabrycznych do wartości w cenach porównywalnych.

§ 30. Ceny porównywalne ustala minister sprawujący nadzór nad przedsiębiorstwem produkującym te artykuły. Ceny te stają się obowiązujące po ich zarejestrowaniu w Głównym Urzędzie Statystycznym. Główny Urząd Statystyczny może odmówić zarejestrowania ceny w razie stwierdzenia niewłaściwego kształtowania się poziomu tej ceny w porównaniu z cenami porównywalnymi wyrobów zbliżonych.

§ 31. 1. Tryb opracowania, rejestrowania i wydania katalogów cen porównywalnych i ich aktualizowania (uzupełniania) ustali w terminie do dnia 15 maja 1960 r. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów.

2. Ministerstwa przedstawiają Głównemu Urzędowi Statystycznemu w terminie do dnia 15 września 1960 r. projekty katalogów cen porównywalnych. Główny Urząd Statystyczny

ny akceptuje projekty katalogów cen porównywalnych po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 32. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego określi w terminie do dnia 31 grudnia 1960 r. po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów i Państwową Komisją Cen zakres i tryb kontroli prawidłowości stosowania cen porównywalnych i ustalania cen porównywalnych na nowo produkowane artykuły.

Rozdział V.

Ceny w państwowym przemyśle terenowym i w przemyśle spółdzielczym.

§ 33. Państwowa Komisja Cen po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów i Ministerstwem Finansów opracuje na wniosek ministrów sprawujących nadzór nad działalnością przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego oraz naczelnymi organizacjami spółdzielczymi wytyczne na lata 1961—1965 dotyczące zakresu oraz zasad stosowania cen fabrycznych i cen rozliczeniowych w terenowym przemyśle państwowym i w przemyśle spółdzielczym oraz tryb ustalania i rejestrowania tych cen.

§ 34. 1. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów ustali na wniosek ministrów sprawujących nadzór nad działalnością przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego oraz zarządów naczelnymi organizacjami spółdzielczymi wykaz artykułów, do których stosowane będą ceny porównywalne obowiązujące w przemyśle państwowym objętym planowaniem centralnym.

2. Dla artykułów nie objętych wykazem, o którym mowa w ust. 1, ustalane będą grupowe ceny porównywalne.

3. Podstawą do ustalenia grupowych cen porównywalnych są średnio ważone ceny zbytu artykułów wchodzących w skład danej grupy, określone w oparciu o strukturę produkcji 1959 r. według obowiązujących w dniu 1 lipca 1960 r. cen zbytu, pomniejszone o podatek obrotowy.

4. Nomenklaturę i skład grup artykułów ustali na wniosek właściwych ministrów Główny Urząd Statystyczny po porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów.

5. Grupowe ceny porównywalne ustalą ministrowie sprawujący nadzór nad działalnością przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego oraz naczelnymi organizacjami spółdzielczymi — dla przemysłu spółdzielczego.

6. Przepisów ust. 1—5 nie stosuje się do usług przemysłowych.

§ 35. Dla usług przemysłowych wykonywanych przez państwowy przemysł terenowy i przemysł spółdzielczy ustala się współczynniki przeliczeniowe z cen realizacji na ceny porównywalne. Współczynniki te określają ministrowie sprawujący nadzór nad działalnością przedsiębiorstw państwowego przemysłu terenowego oraz zarządy naczelnymi organizacjami spółdzielczymi. Zmiana współczynników przeliczeniowych następuje wraz ze zmianą cen na usługi.

§ 36. 1. Ceny porównywalne na artykuły nowo produkowane w państwowym przemyśle terenowym i w przemyśle spółdzielczym ustala się zgodnie z zasadami określonymi w § 29, jeżeli artykuły te nie mogą być zaliczone do grup artykułów, dla których ustalono grupowe ceny porównywalne (§ 34).

2. W sprawach rejestracji cen porównywalnych w państwowym przemyśle terenowym i w przemyśle spółdzielczym stosuje się odpowiednio przepisy § 30.

Rozdział VI.

Przepisy końcowe.

§ 37. Na okres ograniczony mogą być ustalone tymczasowe ceny fabryczne, jak również tymczasowe ceny rozliczeniowe stanowiące zachętę do podejmowania produkcji nowych artykułów.

§ 38. Kryteria uznawania artykułów za nowo produkowane ustalą właściwi ministrowie w porozumieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów i Państwową Komisją Cen w terminie do dnia 31 lipca 1960 r.

§ 39. Zobowiązuje się:

- 1) ministerstwa — do wydania w terminie do dnia 15 października 1960 r. katalogów ustalonych i zarejestrowanych cen fabrycznych i do bezpłatnego dostarczenia ich zainteresowanemu przedsiębiorstwu oraz doręczenia ich Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministerstwu Finansów, Państwowej Komisji Cen, Głównemu Urzędowi Statystycznemu i innym zainteresowanym jednostkom organizacyjnym;
- 2) ministerstwa — do przygotowania do druku w terminie do dnia 1 października 1960 r. katalogów cen porównywalnych oraz współczynników przeliczeniowych, o których mowa w § 29 ust. 2, ustalonych i zarejestrowanych zgodnie z przepisami niniejszej uchwały;
- 3) Zjednoczenie Druków i Wydawnictw Akcydensowych — do wydrukowania i odpłatnego rozprowadzenia katalogów cen porównywalnych (pkt 2) w terminie do dnia 30 listopada 1960 r.

§ 40. Zobowiązuje się:

- 1) zjednoczenia — do prowadzenia stałej i systematycznej kontroli stosowania właściwych cen w przedsiębiorstwach;
- 2) Ministra Finansów, właściwych ministrów, Prezesa Państwowej Komisji Cen i Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego — do organizowania okresowych kontroli stosowania właściwych cen;
- 3) prezydium wojewódzkich oraz powiatowych i miejskich rad narodowych — do przeprowadzenia okresowych kontroli stosowania właściwych cen w podległych im przedsiębiorstwach państwowego przemysłu terenowego oraz w przedsiębiorstwach spółdzielczych.

§ 41. 1. Przepisy uchwały nie dotyczą wykonywanej przez przedsiębiorstwa produkcji specjalnej dla sił zbrojnych.

2. Tryb ustalania cen fabrycznych i porównywalnych oraz opracowania i wydania katalogów tych cen ustali Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 42. Ilekroć w uchwale jest mowa:

- 1) o „ministerstwie” — rozumie się również inne organy naczelnego administracji państwowej i naczelnego organizacje spółdzielcze;
- 2) o „ministrze” — rozumie się również kierowników urzędów centralnych oraz zarządy naczelnymi organizacjami spółdzielczymi;
- 3) o „zjednoczeniu” — rozumie się również jednostki równorzędne.

§ 43. Tracą moc przepisy sprzeczne z niniejszą uchwałą, a w szczególności:

- 1) uchwała nr 531 Prezydium Rządu z dnia 2 lipca 1955 r. w sprawie zasad ustalania cen fabrycznych i cen porównywalnych;
- 2) uchwała nr 83 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 1956 r. w sprawie zasad, kompetencji organów i trybu ustalania cen fabrycznych i cen porównywalnych na nowo produkowane wyroby oraz w sprawie rejestrowania cen fabrycznych i porównywalnych (Monitor Polski Nr 16, poz. 234);
- 3) uchwała nr 164 Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 1957 r. w sprawie zniesienia w spółdzielczości pracy cen fabrycznych i porównywalnych;
- 4) zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów z dnia 4 października 1956 r. w sprawie określenia przypadków, w jakich ceny fabryczne ulegają zmianie, oraz w sprawie trybu dokonywania tych zmian (Biuletyn PKPG Nr 24, poz. 64).

§ 44. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*